MOERDIJK

Artikel 36-vragen

PRO
De heer R. de Visser

Kenmerk 01069 36 / 1949621
Datum 16 november 2026

Onderwerp Governance Code Cultuur en de bestuurlijke inrichting Fort Sabina

---

Geachte heer De Visser,

U heeft vragen ex artikel 36 Reglement van Orde op 11 februari 2025 met betrekking tot Governance Code Cultuur en de bestuurlijke inrichting Fort Sabina aan het college van burgemeester en wethouders gesteld.

Naar aanleiding van het raadsvoorstel over de nieuwe beheer- en exploitatieovereenkomst voor Fort Sabina heeft de fractie van PRO Moerdijk vragen gesteld over de voorgestelde bestuurlijke inrichting van Stichting Fort Sabina.nl en de verhouding daarvan tot de Governance Code Cultuur.
De vragen richten zich met name op de onafhankelijkheid van de Raad van Toezicht, de bevoegdheden van de gemeente ten aanzien van de benoeming, schorsing en het ontslag van toezichthouders en de wijze waarop de gekozen constructie zich verhoudt tot de uitgangspunten van goed bestuur.
Bij de totstandkoming van de nieuwe beheer- en exploitatieovereenkomst is gezocht naar een bestuurlijke inrichting die enerzijds voldoet aan de aanbestedingsrechtelijke voorwaarden voor quasi-inbesteding en anderzijds recht doet aan de zelfstandige positie van de stichting en het belang van onafhankelijk toezicht.

Hieronder gaan wij nader in op de gestelde vragen.

Vraag 1
Is het college bekend met de Governance Code Cultuur en is onderzocht of de voorgestelde bestuurlijke constructie voor Fort Sabina in overeenstemming is met deze code?

Antwoord:
Ja, het college is bekend met de Governance Code Cultuur en onderschrijft de uitgangspunten van goed bestuur, onafhankelijk toezicht en transparantie.

Bij de voorbereiding van de nieuwe beheer- en exploitatieovereenkomst is juridisch advies ingewonnen bij AKD over de vereisten voor quasi-inbesteding op grond van artikel 2.24a van de Aanbestedingswet 2012. Deze vereisen dat de gemeente beslissende invloed kan uitoefenen op de strategische doelstellingen en belangrijke besluiten van de stichting.

Om hieraan invulling te geven, krijgt de gemeente bevoegdheden ten aanzien van de benoeming, schorsing en het ontslag van de leden van de Raad van Toezicht. Tegelijkertijd blijft het uitgangspunt dat de Raad van Toezicht onafhankelijk functioneert en het bestuur verantwoordelijk is voor de dagelijkse exploitatie.
In de beheer- en exploitatieovereenkomst is daarom expliciet vastgelegd dat toezichthouders onafhankelijk en zonder last of ruggespraak handelen. Ook is opgenomen dat partijen handelen overeenkomstig de relevante principes van de Governance Code Cultuur.

Vraag 2
Hoe kan volgens het college sprake zijn van een werkelijk onafhankelijke Raad van Toezicht wanneer de gemeente zelf alle leden benoemt, maar ook de mogelijkheid heeft om hen te schorsen en te ontslaan?

Antwoord:
Het college maakt onderscheid tussen de formele benoemings-, schorsings- en ontslagbevoegdheden van de gemeente en de onafhankelijke uitoefening van de toezichthoudende functie.
De gemeentelijke bevoegdheden zijn noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de aanbestedingsrechtelijke voorwaarden voor quasi-inbesteding. Dit betekent echter niet dat de gemeente zich mengt in de dagelijkse bedrijfsvoering of de individuele afwegingen van de Raad van Toezicht.
Om de onafhankelijkheid te waarborgen, is in de beheer- en exploitatieovereenkomst opgenomen dat de stichting de werving en selectie van toezichthouders organiseert, waarbij de gemeente betrokken is bij de functieprofielen en de benoemingscommissie. Bij toekomstige vacatures draagt de Raad van Toezicht zelf kandidaten voor aan de gemeente. Daarnaast is vastgelegd dat toezichthouders onafhankelijk en zonder last of ruggespraak handelen en dat de gemeente haar bevoegdheden uitoefent met inachtneming van de beginselen van redelijkheid en billijkheid. Hiermee wordt beoogd de noodzakelijke gemeentelijke zeggenschap te combineren met een onafhankelijke taakuitoefening door de Raad van Toezicht.

Vraag 3
Is het college bekend met principe 8 van de Governance Code Cultuur 2027, waarin staat dat de Raad van Toezicht verantwoordelijk is voor zijn eigen samenstelling en daarbij onafhankelijkheid, deskundigheid en diversiteit moet waarborgen? Hoe verhoudt de gekozen benoemingsconstructie zich tot dit principe?

Antwoord 3:
Het college onderschrijft het belang van een onafhankelijk, deskundig en divers samengestelde Raad van Toezicht. De gekozen benoemingsconstructie houdt verband met de aanbestedingsrechtelijke vereisten voor quasi-inbesteding. Om hieraan te voldoen, is de formele bevoegdheid tot benoeming, schorsing en ontslag bij de gemeente belegd.
Dit betekent echter niet dat de gemeente zelfstandig de samenstelling van de Raad van Toezicht bepaalt. De stichting organiseert de werving en selectie en bij toekomstige vacatures doet de Raad van Toezicht zelf een voorstel tot benoeming aan de gemeente. De gemeente is daarbij betrokken vanuit haar kaderstellende en toezichthoudende verantwoordelijkheid.

Op deze wijze wordt beoogd zoveel mogelijk aan te sluiten bij de uitgangspunten van de Governance Code Cultuur, terwijl tegelijkertijd wordt voldaan aan de voorwaarden voor quasi-inbesteding.

Het college onderkent dat de formele benoemingsbevoegdheid van de gemeente afwijkt van het uitgangspunt dat de Raad van Toezicht volledig zelfstandig verantwoordelijk is voor zijn samenstelling. Bij de verdere uitwerking van de benoemingsprocedure en statuten wordt daarom aandacht besteed aan een zorgvuldige borging van onafhankelijkheid, deskundigheid en diversiteit.

Vraag 4:
Is er een onafhankelijke juridische en governance-toets uitgevoerd op de voorgestelde constructie, specifiek gericht op de Governance Code Cultuur 2019 en de nieuwe code die per 1 januari 2027 van kracht wordt? Zo ja, kan deze toets met de raad worden gedeeld?

Antwoord 4:
Bij de voorbereiding van de nieuwe beheer- en exploitatieovereenkomst is extern juridisch advies ingewonnen bij advocatenkantoor AKD.

De advisering heeft onder andere betrekking op de aanbestedingsrechtelijke voorwaarden voor quasi-inbesteding en de fiscale gevolgen van de voorgestelde bestuurlijke inrichting, waaronder het behoud van de ANBI-status van de stichting. AKD heeft daarbij gewezen op het belang van een zorgvuldige afbakening van de gemeentelijke bevoegdheden en het opnemen van voldoende waarborgen in de statuten.

De juridische adviezen vormen een belangrijke basis voor de voorgestelde bestuurlijke inrichting, maar betreffen geen afzonderlijke integrale toets aan de Governance Code Cultuur 2019 en 2027.

Bij de verdere uitwerking van de statuten en de benoemingsprocedure worden de relevante uitgangspunten van de Governance Code Cultuur betrokken. Het college vindt het belangrijk dat de gemeenteraad beschikt over de informatie die nodig is om de voorgestelde bestuurlijke inrichting zorgvuldig te kunnen beoordelen. De relevante juridische uitgangspunten en overwegingen zijn betrokken bij de totstandkoming van de beheer- en exploitatieovereenkomst en kunnen desgewenst nader worden toegelicht.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

S. Elseman
Gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
Burgemeester